

Budgetuppföljning och prognos 2024-10-31

Tranås kommun och kommunkoncern

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	3
2.	Tranås kommun och kommunkoncern	4
2.1	Organisationsbeskrivning och uppdrag	4
3.	Verksamhetsåret 2024	5
3.1	Viktiga händelser och beslut under året	5
3.1.1	Kommunfullmäktige	5
3.1.2	Kommunstyrelsen	6
3.1.3	Bygg- och miljönämnden	6
3.1.4	Teknik- och griftegårdsnämnden	6
3.1.5	Kultur- och fritidsnämnden	7
3.1.6	Barn- och utbildningsnämnden	8
3.1.7	Socialnämnden	8
3.1.8	Bolagen	8
3.2	Projekt	9
3.3	Omvärldsbevakning samt framtida utmaningar och möjligheter	9
4.	Ekonomisk analys	11
4.1	Driftredovisning Tranås kommun	11
4.2	Åtgärder för att nå budget i balans	14
4.3	Investeringsredovisning Tranås kommun	14
4.4	Kommentarer till uppföljningen	15
4.5	Stadshuskoncernen	15
4.5.1	Drift	15
4.5.2	Investeringar	16
5.	Medarbetare	17

Budgetuppföljning med helårsprognos för ekonomi och verksamhet avrapporteras till kommunstyrelsen vid fem tillfällen varje verksamhetsår: efter mars, maj, augusti (delårsrapport) och oktober. Efter december månad görs årsbokslut. Delårsrapporten och årsbokslutet går vidare till kommunfullmäktige.

1. Sammanfattning

För 2024 prognostiseras Tranås kommuns resultat till +0,3 mkr vilket innebär ett resultat som är 1 mkr sämre än budgeterat resultat om +1,3 mkr. Prognosen innebär ett resultat i procent av skatteintäkter och generella bidrag på 0,02 procent. Nämndernas prognoser efter oktober är ett underskott på -6,2 mkr (-0,4 procent av skatteintäkter och generella bidrag).

De negativa prognoserna återfinns inom socialnämnden (-11,5 mkr), bygg- och miljönämnden (-1,5 mkr) samt kommunfullmäktige (-0,6 mkr). Kultur- och fritidsnämnden prognostiserar att elkostnaderna kommer överstiga budgetramen. Enligt novembers budgetbeslut (§ 217) ska nämnden kompenseras för budgetöverskridande elkostnader, därav är nämndens prognos en budget i balans. Hänsyn till kompensationen har istället inkluderats i finansens prognos, vilken efter oktober är ett överskott om 5,5 mkr.

Inom de förvaltningar som prognostiserar underskott pågår arbete för att nå en ekonomi i balans. Socialförvaltningen har verkställt åtgärder och utreder fortsatta åtgärder för budget i balans. Åtgärder som genomförts förändringar avseende sjuksköterskeorganisation och administratörsorganisation, arbete pågår med ytterligare åtgärder.

Bygg- och miljönämnden har sett över alla utgifter för att minimera underskottet. Att minska personalstyrkan är inte görbart i det korta perspektivet och när konjunkturen vänder behövs personalen för att klara myndighetsutövningen och tillväxtnålet. Förvaltningen har påbörjat ett arbete med att se över rutinen för debitering för att rätt avgifter ska tas ut. Ett arbete med att se över förvaltningens arbetsuppgifter och att effektivisera verksamheten har också påbörjats under hösten.

Den negativa avvikelsen som finns inom kommunfullmäktige och beror på de kostnader som beräknas för inträdet i Högländets överförmyndarnämnd är av engångskaraktär och är nödvändiga för att klara övergången. Allmän återhållsamhet på andra utgifter råder för att minimera beräknat underskott.

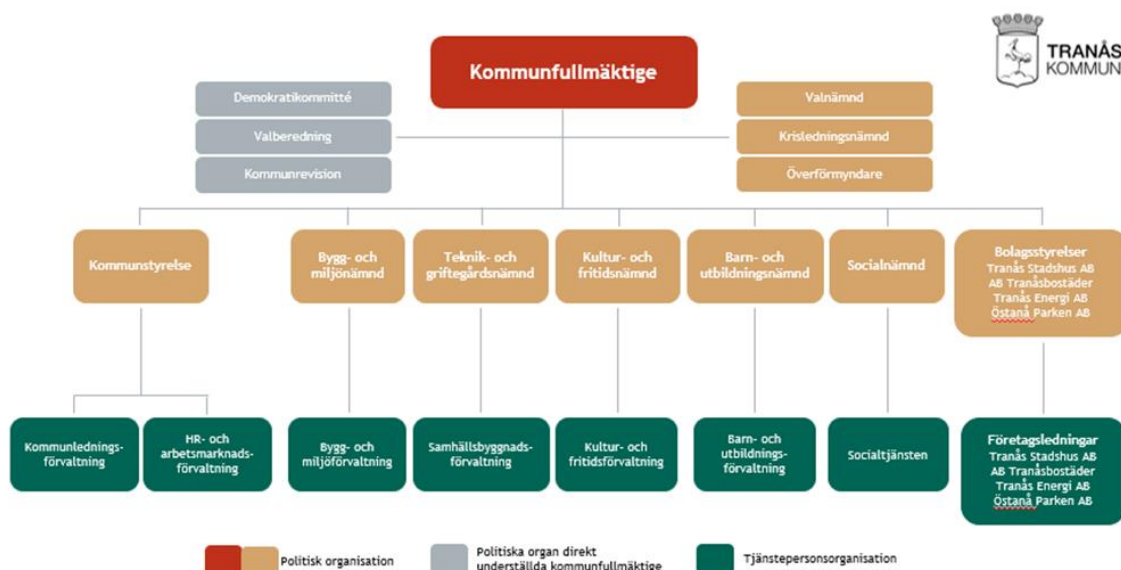
Stadshuskoncernen har en total budget som innebär ett resultat före skatt och bokslutsdispositioner på 18,8 mkr. Koncernens helårsprognos är ett negativt resultat om -5,5 mkr, vilket är -24,3 mkr sämre än budget, som till merparten beror på en negativ prognos för Tranås Energi AB på grund av bland annat höga priser för trädbränsle.

Kommunens investeringsbudget är 135 mkr. Förvaltningarnas prognos är att 119,1 mkr av investeringsbudgeten kommer att nyttjas. Stadshuskoncernen har en investeringsbudget på 381 mkr och prognosen är att budgeten kommer

överskridas med 21 mkr, vilket främst beror på investeringar i AB Tranåsbostäders under året tillkomna bolag.

2. Tranås kommun och kommunkoncern

2.1 Organisationsbeskrivning och uppdrag

Under kommunfullmäktige finns sju nämnder. Tranås kommun är ägare till Tranås Stadshus AB där dotterbolagen AB Tranåsbostäder och Tranås Energi AB ingår, vilket omnämns som Stadshuskoncernen. Kommunen äger även bolaget Östanå Parken AB. Tranås kommun tillsammans med Stadshuskoncernen och Östanå Parken AB utgör Kommunkoncernen.

3. Verksamhetsåret 2024

3.1 Viktiga händelser och beslut under året

3.1.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige har sedan tidigare beslutat om ekonomiskt stöd om 1 mkr till Tranås Bouleklubb. På fullmäktiges första möte för året beslutades om att finansiera med ytterligare 1,8 mkr. Utbetalning sker med 50 procent vid startbesked och resterande 50 procent vid inkommit slutbesked.

I maj beslutade fullmäktige om att ge AB Tranåsbostäder i uppdrag att genomföra en nybyggnation av boende för fritids- och korttidsvistelse (Parkgården) samt nybyggnation av psykiatriboende (Aspagården).

Kommunfullmäktige har även beslutat om revidering av riktlinje för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatreserv. Riktlinjerna har reviderats bland annat utifrån de fem beslutade prioriterade kommunövergripande målen samt riktlinjer för vad som gäller för avsättning till resultatreserv. I oktober 2023 beslutade riksdagen att resultatutjämningsreserven skulle ersättas med en resultatreserv från räkenskapsåret 2024. Reservering till resultatreserv får ske vid resultat över en procent av skatteintäkter och generella bidrag

Kommunfullmäktige har informerats om rapporten "Hur mår Tranås?", rapporten är en beskrivning av nuläget inom social-, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Positiva händelser under året lyfts i rapporten, bland annat att Tranås kommun utsågs av Dagens Samhälle till årets raket. Rapporten beskriver också framtida utmaningar, så som befolkningsminskning, ekonomisk hushållning, invånarnas hälsa och välmående, status när det gäller nationella och globala miljömål.

Valnämnden genomförde i juni, tillsammans med kansliavdelningen, EU-val.

När det gäller överförmyndarens verksamhet har möjligheter att samverka med andra kommuner setts över för att minska sårbarheten och säkerställa kompetensen i en verksamhet med få medarbetare. Kommunfullmäktige tog i juni beslut om att ingå Högländets överförmyndarnämnd, som är en gemensam nämnd för kommunerna Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda. Från oktober 2024 har Högländets överförmyndarverksamheten tagit över verksamheten från Tranås kommun då bemanningen därefter saknades på enheten.

3.1.2 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har beslutat att tillsvidareanställd hel- och deltidspersonal vid samhällsskydd- och beredskapsavdelningen i Tranås kommun ska vara krigsplacerad i Tranås kommuns organisation. Detta gäller inte för personal som bedöms göra större nytta för totalförsvaret i annan organisation och därmed bör vara krigsplacerad där istället. Arbetet med krigsorganisation, krigsplacering, brottsförebyggande och kontinuitetsplanering fortgår. Säkerhetsskyddsanalys och signalskydd har färdigställts.

Kommunstyrelsen beslutade i december 2023 att inrätta ett strategiskt brottsförebyggande råd i Tranås kommun. Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till reglemente för rådet och kommunstyrelsen har beslutat att anta reglemente för strategiskt brottsförebyggande råd i Tranås kommun.

Tillväxtavdelningen har påbörjat arbete med stadsvision samt bostadsförsörjningsprogram. Markförvärv har genomförts när det gäller Höganloft och Skoboviken. Exploatering av bostadsområdet Lindelund har inletts.

Kommunikationsavdelningen, som startats upp under 2024, har rekryterat nya medarbetare och intresset av tjänsterna har varit stort. Från september 2024 är avdelningen fullbemannad med sex kommunikatörer. Arbete pågår med att se över och skapa nya rutiner kring processer och regelverk. Under oktober uppgaderades kommunens hemsida med syfte att skapa en tydligare, säkrare och mer lättillgänglig webbplats med medborgaren i centrum.

Hr- och arbetsmarknadsförvaltningens arbetar med att fortsatt sänka sina kostnader för ekonomiskt bistånd, där fokus ligger på en rättssäker bedömningsprocess. För förvaltningen kommer 2024 bland annat innebära fokus på lokaler och eventuellt att fler verksamheter flyttas till förmån för ytterligare kostnadssänkningar. Redan tidigare är VUX igång med en process om att flytta sin verksamhet till nuvarande Norrskolans lokaler under våren 2026. Nytt hyresavtal för lokalerna på Ydrevägen har medfört en sänkning av årshyran.

3.1.3 Bygg- och miljönämnden

Ändrad lagstiftning ändrar arbetssätt och rutiner. För livsmedelskontrollen innebär det att från 1 januari 2024 sker all debitering i efterhand.

Förvaltningen har rekryterat ny förvaltningschef som tillträtt sin tjänst i juni.

3.1.4 Teknik- och griftegårdnämnden

Förvaltningen arbetar med att upprätta kontinuitetsplaner för förvaltningens samhällsviktiga verksamheter utifrån den kartläggning av risker och beroenden som genomfördes 2023.

Gatuverksamheten har tagit fram en uppdaterad hastighetsplan inom tätbebyggt område för Tranås kommun med de nya hastighetsgränserna 30-, 40- och 60 km/h. Nämnden beslutade i juni om de nya hastighetsgränserna som kommer implementeras under 2025.

Kostverksamheten har ställt om från kall lunch till varm lunch för alla äldreboenden i kommunen, vilket kommer generera stora tidsbesparingar hos både samhällsbyggnadsförvaltningen och socialförvaltningen.

Avfallsverksamheten arbetar med att ta fram en utredning om vilket insamlingssystem som kommunen behöver ha för att kunna implementera fastighetsnära insamling för hushåll med start senast 1 januari 2027. Kommunfullmäktige beslutade i september att införa fyrfackskärl för småhus (villor och fritidshus) i Tranås kommun senast 1 januari 2027.

VA-verksamheten har tagit fram en vattentjänstplan som under 2024 ska antas av kommunfullmäktige. Ny lagstiftning ställer krav på samtliga VA-huvudmän att upprätta en vattentjänstplan för att skapa förutsättningar för långsiktigt hållbara vatten- och avloppslösningar.

3.1.5 Kultur- och fritidsnämnden

Förvaltningen arbetar för att eftersträva en så hög grad av samhällsnytta som möjligt. Nämndens uppfattning är att ett rikt kultur- och fritidsliv utgör en samhällsbildande kraft som skapar en känsla av samhörighet och delaktighet.

Förvaltningen kommer under 2024 utveckla ungdomsverksamheten Epic genom; öppen gympahall i Hubbarpsskolan varje vecka, med möjlighet till spontanidrott och ledarledda aktiviteter, revidering av öppettider samt utökad samverkan med exempelvis biblioteket och kulturskolan, med läxläsning, gemensamma lovaktiviteter m.m.

Förvaltningen har planerat inför genomförandet av trygghetsvandringar i samverkan med föreningslivet, varav den första trygghetsvandringen skedde i maj. Totalt har fyra trygghetsvandringar genomförts.

Under året sker en nystart av ett ungdomsforum i Tranås kommun, i samverkan med barn- och utbildningsnämnden. Första mötet planeras till höstterminen 2024.

Förvaltningen har tecknat ett nytt hyresavtal med AB Tranås bostäder för Bredstorps IP, där energikostnaden är inkluderad. Detta ger nämnd och förvaltning bättre förutsättningar att förutse kostnader och minska den ekonomiska sårbarheten.

3.1.6 Barn- och utbildningsnämnden

Dimensionering av gymnasieskolan är en nationell förändring som kommer att påverka Holavedsgymnasiets dimensionering och utveckling. Förvaltningen har arbetat aktivt med att knyta grannkommuner till en gemensam gymnasie-samverkan och samverkansavtal skrivs i juni. Under hösten pågår arbetet med hantering av övergångsfrågor och nya frågor som samverkan skapar behov av, exempelvis antagning och elevdata.

Fortsatt fokus på systematiskt kvalitetsarbete med fokus på skolutveckling pågår.

3.1.7 Socialnämnden

Socialnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att vidta eller lägga fram förslag på åtgärder för budget i balans. Åtgärdsarbetet återrapporteras löpande till socialnämnden.

Socialchef har gett samtliga enheter i uppdrag att arbeta för att minska personalkostnaderna (inkl. vakanskostnader).

Kommunfullmäktige har i början av juni fattat beslut om en omorganisation från 2025 med en individ- och arbetsmarknadsnämnd och en vård- och omsorgsnämnd. Förberedelse av omorganisationen pågår.

3.1.8 Bolagen

Tranås Energi AB har driftsatt de två serverhallar som bolaget investerat i. Hallarna är uppförda dels för bolagets egna nyttjande men också för uthyrning till externa aktörer, däribland Tranås kommun.

Energibolagets planer på en andra andelsägd solpark har försenats något vilket beror på tillstånd från länsstyrelsen och genomförd naturvärdesinventering som kräver vissa åtgärder från bolagets sida. Tillstånd har nu erhållits, med vissa begränsningar i vilken yta som kan tas i anspråk, varför bolaget nu har överklagat detsamma.

AB Tranås bostäder har förvärvat två aktiebolag och koncernen utökades därigenom med ytterligare två fastigheter. Godkännande av fusion av köpta bolag in till AB Tranås bostäder har skett och fusionsprocess pågår.

Bolaget har fått i uppdrag att uppföra ett nytt psykiatriboende på fastigheten Backen 7, vilket föranlett att fastigheten förvärvats från kommunen i början av året. Upphandlingsprocessen är dock uppskjuten pga. överklagat bygglov. Besked från Länsstyrelsen väntas i december.

Energiutredningar har utförts på Bredstorps IP och i simhallen som påvisar möjligheter till energieffektiviseringsåtgärder, vilket är ett prioriterat område för fastighetsbolaget generellt.

3.2 Projekt

Junkaremålsskolan F-6 samt anpassad grundskola är invigd och eleverna har flyttat in i skolan sedan höstterminsstart. Byggnationen har löpt på enligt plan och projektet har följt budgeterad ram.

I byggnationen av Granelundsskolan är samtliga hus täta och arbete med byggnad invändigt och tekniska installationer pågår. Projektet följer budgeterad ram och tidsplan. Det nya tillagningsköket i skolan kommer att producera varm mat till Granelundsskolan och Sommens skola.

I satsningen på barn i unga åldrar ingår projektet ”skolnärvaro – riktade insatser mot lägre åldrar”. Arbetet är förvaltningsövergripande med representanter från barn- och utbildning, kultur- och fritid samt socialtjänst. Projektet syftar översiktligt till att minska skolfrånvaron hos elever i yngre åldrar. Projektet avser att bredda verktygslådan hos berörda förvaltningar, både vad gäller nya kompetenser som ett förädlade av befintliga. Projektet avser därtill stöd till vårdnadshavare. Projektet rullar per oktober på med full kraft. Utöver projektledare är även fritidslots samt värdegrundsutvecklare rekryterad och i tjänst.

3.3 Omvärldsbevakning samt framtida utmaningar och möjligheter

Samhällsskydd- och beredskapsavdelningen ser att i och med det försämrade säkerhetspolitiska omvärldsläget betonas återigen nationellt inriktade försvarsuppgifter och förmågan hos totalförsvaret. Avdelningen ser att kommunen behöver fortsatt arbeta med sitt ansvar i att bidra till uppbyggandet av det civila försvaret.

IT-avdelningen ser en kraftigt förändrad omvärldssituation när det gäller cyberhot vilket ökar behovet av investeringar inom IT-säkerhet.

Hr- och arbetsmarknadsförvaltningen ser en utmaning i och fortsatt arbete med att anpassa sin verksamhet till övriga samhällets utveckling. En annan utmaning ses fortsatt i den grupp individer som står allra längst ifrån arbetsmarknaden.

Barn- och utbildningsförvaltningen står inför utmaningar på grund av förändrad demografisk utveckling. Utvecklingen ser likadan ut i nästan hela landet och relativt snabbt måste en förändring av organisationen ske med planering av nedläggning av två förskolor, en till höstterminsstart 2025 och ytterligare en till hösten 2026. Samtidigt pågår en förändring där barnen inom förskolan vistas längre dagar än tidigare. Det är en utmaning att både möta minskat barnunderlag och ökat antal timmar per barn samtidigt som det är svårt att sja om konjunkturens påverkan på vårdnadshavares möjligheter att behålla sina arbeten.

Prognos för Tranås kommun visar på en stor ökning av andelen äldre i befolkningen och nationell statistik visar på ökad psykisk ohälsa bland barn och ungdomar. Det är troligt att dessa förändringar kommer att medföra en ökning av behov av äldreomsorg samt individ- och familjeomsorg.

Den nya socialtjänstlagen kommer ställa högre krav på kommunerna avseende förebyggande arbete, och förändring av lagstiftningen gällande missbruksvård. Förändringen av missbruksvården kommer medföra stor påverkan på framför allt individ- och familjeomsorgen. En genomlysning pågår av hur Tranås kommun ska möta kraven i nya lagen.

Socialnämnden har idag svårt att försörja verksamheterna med rätt kompetens, framför allt vård- och omsorgspersonal. Denna verklighet delar Tranås kommun med övriga kommuner i Sverige. Nationella statistiska analyser visar att behov av socialtjänst och hälso- och sjukvård ökar mer än vad tillgång på människor i arbetsför ålder ökar. Även för barn- och utbildningsförvaltningen finns utmaningar med kompetensförsörjning, men i en tid när det föds allt färre barn handlar det inte längre om att det ständigt kommer att behövas fler och fler lärare och förskollärare.

Teknik- och griftegårdsnämnden har ny lagstiftning att anpassa berörda verksamheter efter. Det avser exempelvis nya EU-direktiv för avlopp och dricksvatten som påverkar VA-verksamheten samt ny förpackningsförordning för avfallsverksamheten.

Tranås kommun har precis som många andra kommuner i Sverige en växande infrastrukturskuld som kräver stora reinvesteringar i den befintliga infrastrukturen. Detta i kombination med kommunens tillväxtmål, som kräver utbyggnation av den befintliga infrastrukturen, samt ökade krav från medborgare och tillståndsmyndigheter, innebär att förvaltningen står inför stora utmaningar i framtiden. Samhällsbyggnadsförvaltningen måste hitta en balans mellan reinvesteringar och nyinvesteringar, i syfte att skapa en hållbar tillväxt.

4. Ekonomisk analys

4.1 Driftredovisning Tranås kommun

DRIFTREDOVISNING PER NÄMND (Mkr)	Budget 2024	Prognos	Prognos % av budget	Diff
Kommunfullmäktige	7,0	7,6	108,5%	-0,6
Varav Överförmyndaren	2,9	3,5	121,0%	-0,6
Varav Valnämnd	0,5	0,3	67,6%	0,2
Varav Revisionen	1,0	1,0	104,7%	0,0
Kommunstyrelsen	186,8	182,6	97,7%	4,2
Varav KS & KLF	98,6	95,9	97,2%	2,8
Varav HRAM	88,2	86,7	98,3%	1,5
Bygg- o miljönämnd	6,8	8,4	122,2%	-1,5
Teknik- o grift skattekollektiv	57,5	56,3	97,9%	1,2
Kultur- o fritidsnämnd	54,3	54,3	100,0%	0,0
Barn- o utbildningsnämnd	549,3	547,3	99,6%	2,0
Socialnämnd	521,0	532,5	102,2%	-11,5
SUMMA SKATTEFIN VERKSAMHET	1 382,7	1 388,9	100,4%	-6,2
VA-verksamhet	0,0	0,3	-	-0,3
Avfallsverksamhet	0,0	0,0	-	0,0
Griftegårdsverksamhet	0,0	0,0	-	0,0
SUMMA TAXEFIN VERKSAMHET	0,0			0,0
SUMMA NÄMNDERNA	1 382,7	0,3		-0,3
Finansverksamhet	35,5	37,8	106,4%	-2,3
Skatteintäkter	-959,5	-967,3	100,8%	7,8
Generella bidrag	-450,1	-450,1	100,0%	0,0
Uttag från bolagen	-10,0	-10,0	-	0,0
NETTO FINANSEN	-1 384,0	-1 389,5	100,4%	5,5
ÅRETS RESULTAT TRANÅS KOMMUN	-1,3	-0,3	25,4%	-1,0
Resultat i % av skatteintäkter & generella bidrag	0,1%	0,0%		

I tabellen ovan i kolumnerna Budget 2024 och Prognos avser minus intäkter. I kolumnen Diff avser minus en negativ budgetavvikelse.

Efter fem månader har 81 procent av nämndernas driftsbudget nyttjats. Nyttjandet vid samma tidpunkt förra året var också 82 procent av driftbudgeten.

Helårsprognosen för året är ett positivt resultat om 0,3 mkr, vilket är 1 mkr lägre än budgeterat resultat på 1,3 mkr. Nämnderna överskrider budget i prognosen med 6,2 mkr, där de negativa prognoserna återfinns inom socialnämnden (-11,5 mkr), bygg- och miljönämnden (-1,5 mkr) samt kommunfullmäktige (-0,6 mkr).

Den positiva utvecklingen av prognosen jämfört med delårsrapport per augusti (-7,5 mkr) beror på en förbättrad prognos för barn- och utbildningsnämnden, kommunstyrelsen inklusive kommunledningsförvaltningen och HR- och arbetsmarknadsförvaltningen samt att pensionskostnaderna prognostiseras att bli något lägre och skatteintäkterna något högre. Arbete pågår med anpassningar, återhållsamhet, och kostnadskontroll inom samtliga verksamheter för en ekonomi i balans.

De skattefinansierade verksamheterna inom teknik- och griftegårdsnämnden redovisar en positiv budgetavvikelse om 1,2 mkr. Ett överskott finns inom parkavdelningen som till merparten beror på ökade skogsintäkter. Att intäkterna från produktionsskogen ökat beror på att parkavdelningen förändrat sitt arbetssätt och avvecklat upphandlad ramaavtalsentreprenör och istället lägger ut slutavverkningsbar skog på öppna marknaden där den entreprenör som erbjuder högst ersättning får avverka skogen samt att virkespriserna just nu är väldigt höga. Kostverksamheten beräknas göra ett överskott vilket kommer att återbetalas till kund vid årsskiftet.

Socialnämnden prognostiserar ett underskott på -11,5 mkr. Det prognostiserade underskottet beror på att genomförda eller planerade besparingsåtgärder prognostiseras få effekt under del av året jämfört med budget som gäller på helår. Besparingseffekten i prognos är 6,7 miljoner kronor, medan åtgärderna har en helårseffekt på 13,4 miljoner kronor. Prognosen påverkas också av att beviljade hemtjänsttimmar är högre än budgeterat, ökade hjälpmedelskostnader, ökade kostnader pga. vakanta tjänster och ökade behov inom personlig assistans samt andra mindre försämringar för delar av socialnämndens verksamheter. Ett riktat statsbidrag för god vård och omsorg om äldre påverkar prognosen positivt med cirka 8 mkr.

Barn- och utbildningsnämnden prognostiserar en positiv avvikelse om +2 mkr för 2024. Negativa avvikelser finns inom förskoleverksamheten samt gymnasieskolan. Inom förskolan beror underskottet på fler inskrivna barn vilket och utifrån det en högre bemanning vilket medför högre personalkostnader. Detta möts upp av positiva avvikelser som beror på tillkommande statsbidrag och lägre lokalhyror inom grundskolan jämfört med beräknat.

Verksamhetscheferna fick inför 2024 i uppdrag att ta fram besparingsförslag inom respektive verksamhet för att minska det befarande underskottet. Målet att nå en budget i balans är nu uppnått. Åtgärder som gett effekt är nedläggning av förberedelseklass inför höstterminen 2024, minskning av antalet dagbarnvårdare och ny elevdatabas.

Kommunfullmäktige prognostiserar en negativ avvikelse mot budget om -0,6 mkr. Den negativa avvikelsen finns inom överförmyndarenheten och beror på kostnader för bland annat systemintegrering och kostnader för administration kopplat till inträdet i Högländets överförmyndarnämnd. En positiv avvikelse finns inom valnämnden där nettokostnaderna för EU-valet blev lägre än budgeterat.

Bygg- och miljönämnden prognostiserar ett underskott om -1,5 mkr. Byggkonjunkturen är svag och antalet inkommande ärenden är inte tillräckligt många för att avgifterna ska nå de budgeterade nivåerna och täcka utgifterna. Miljöavdelningen prognostiserar ett underskott som bland annat beror på att tillsyn inte utförts enligt plan men även att den nya riskklassningsmodellen för livsmedel påverkat mer än man trott med färre timmars tillsyn.

Kultur- och fritidsnämnden prognostiserar ett underskott om -1,1 mkr som avser ökade energikostnader för Bredstorps IP, kostnaderna har ökat med 56 % jämfört med historiskt utfall för åren 2020–2022. Enligt beslut i kommunfullmäktige 2023-11-13 § 217 ska elkostnader för Bredstorps IP hanteras i bokslutsberedningen våren 2025. I redovisningen är underskottet redovisat som en avvikelse inom finansverksamheten.

VA-verksamheten inom den taxefinansierade verksamheten prognostiserar ett underskott om 0,3 mkr. Ökade kostnader reparationer i befintliga anläggningar samt ökade kostnader för el och kemikalier jämfört med budget, täcks delvis upp av lägre personalkostnader pga. personalvakanser.

Finansverksamhetens prognos är ett överskott om 5,5 mkr, vilket beror på att kommunens placerade medel fortsatt att utvecklas positivt sedan årsskiftet, intäkter från exploateringsverksamheten samt utdelning från Kommuninvest. största anledningen till överskottet är dock att det för skatteintäkter och generella bidrag prognostiseras en positiv avvikelse om nästan 8 mkr då slutavräkningarna fortsatt att utvecklas positivt. Två förklaringar till årets positiva slutavräkning är en starkare lönesumma samt lägre arbetslöshet än prognostiserat. Nästa skatteunderlagsprognos kommer i mitten av december.

I finansverksamhetens prognos finns också högre pensionskostnader än budget vilket drar ner prognosen. I överskottet om 5,5 mkr finns även kompensation på 1,1 mkr till kultur- och fritidsnämnden för de elkostnader som överskrider tilldelad budget, enligt fullmäktiges beslut 2023 § 217.

4.2 Åtgärder för att nå budget i balans

Socialförvaltningen har verkställt åtgärder och utreder fortsatta åtgärder för budget i balans. Åtgärder som genomförts förändringar avseende sjuksköterskeorganisation och administratörsorganisation. Även andra omorganisationer är beslutade som avser bland annat Östangården, sammanslagning av Hemteamet och Larmgruppen samt hemtjänstens Nattpatrull.

Bygg- och miljönämnden har sett över alla utgifter för att minimera underskottet. Att minska personalstyrkan är inte görbart i det korta perspektivet och när konjunkturen vänder behövs personalen för att klara myndighetsutövningen och tillväxtnålet. Förvaltningen har påbörjat ett arbete med att se över rutinen för debitering för att rätt avgifter ska tas ut. Ett arbete med att se över förvaltningens arbetsuppgifter och att effektivisera verksamheten har också påbörjats under hösten.

Den negativa avvikelsen som finns inom kommunfullmäktige och beror på de kostnader som beräknas för inträdet i Högländets överförmyndarnämnd är av engångskaraktär och är nödvändiga för att klara övergången. Allmän återhållsamhet på andra utgifter råder för att minimera beräknat underskott.

4.3 Investeringsredovisning Tranås kommun

INVESTERINGAR (Mkr)	Budget 2024	Prognos	Års-prognos i % av budget	Skillnad budget och prognos, mkr
Kommunfullmäktige	0,0	0,0	-	0,0
KS+KLF	37,9	26,3	69%	11,7
Varav exploatering	33,2	21,2	64%	12,0
HRAM	0,5	0,5	100%	0,0
Bygg- o miljönämnd	0,2	0,2	100%	0,0
Teknik- o grift skattefin.	24,7	24,7	100%	0,0
Kultur- o fritidsnämnd	3,2	3,2	99%	0,0
Barn- o utbildningsnämnd	16,2	13,2	81%	3,0
Socialnämnd	2,3	2,3	100%	0,0
SUMMA SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET	85,0	70,2		14,7
VA-verksamhet	45,8	45,8	100%	0,0
Avfallsverksamhet	1,2	0,7	63%	0,4
Griftegårdsverksamhet	3,1	2,4	77%	0,7
SUMMA TAXEFINANSIERAD VERKSAMHET	50,0	48,9	98%	1,1
ÅRETS INVESTERINGAR TRANÅS KOMMUN	135,0	119,1	88%	15,9

För 2024 uppgår investeringsbudgeten för Tranås kommun till 135 mkr varav 1,5 mkr är återstående anslag från 2023 som enligt beslut i fullmäktige överförts till 2024.

Till och med oktober har 71,7 mkr av investeringsramen nyttjats och helårsprognosen är 119,1 mkr, vilket är 15,9 mkr lägre än budget. De större investeringarna sker i gator, gång- och cykelvägar, fordon och maskiner, VA, exploatering, möbler samt IT-utrustning och system. För tillväxtavdelningen inom kommunledningsförvaltningen kommer prognosavvikelsen bland annat av att delar av investeringen av nya bostadsområdet Lindelund (Tostås Bo) skjuts fram. Prognosavvikelsen inom barn- och utbildningsförvaltningen avser IT-relaterade investeringar. Lägre kostnad för inköp av kärl hos VA-avdelningen leder till att hela investeringsramen inte kommer att nyttjas.

4.4 Kommentarer till uppföljningen

Prognosen för årets resultat innebär att resultatet understiger det budgeterade resultatet som motsvarar 0,1 procent. Kommunens finansiella mål om ett resultat i procent av skatteintäkter och generella bidrag i snitt under en treårsperiod på minst två procent uppfylls, tack vare starka resultat 2022 och 2023, då det prognostiseras till 2,5 procent i snitt.

För självfinansieringsgraden av investeringar innebär helårsprognosen med ett resultat på 0,3 mkr att kommunens ej företagslönsamma investeringar (60 mkr) inte kommer självfinansieras fullt ut.

4.5 Stadshuskoncernen

Tranås Stadshus AB äger bolagen Tranås Energi AB och AB Tranåsbostäder. AB Tranåsbostäder äger, bygger och förvaltar bland annat kommunens verksamhetslokaler och Tranås Energi AB bedriver verksamhet inom elproduktion och elhandel.

4.5.1 Drift

Stadshuskoncernen har en total budget som innebär ett resultat före skatt och bokslutsdispositioner på 18,8 mkr. Koncernens helårsprognos är ett negativt resultat om -5,5 mkr, vilket är -24,3 mkr sämre än budget.

Tranås Energi AB:s prognos är -23,4 mkr sämre än budget. Volym- och profilrisk i gamla befintliga fastprisavtal har fått ett negativt genomslag, vilket påverkar prognosen. En annan betydande orsak är att intäkterna från elproduktionen i kraftvärmeverket inte nått upp till budgeterad nivå, vilket är en direkt konsekvens av den exceptionella prishöjningen på trädbränslet, samt att det under året har varit fler dagar än budgeterat med för lågt elpris. Dessutom blev

året prisjustering på träddränsle ytterligare högre vilket enskilt innebär 8 mkr i högre kostnader än budgeterat.

AB Tranåsbostäders prognos är samma som budget, men inom budget finns avvikelser. Bolaget ser en negativ trend avseende uthyrningsläget (främst avseende mindre lägenheter), med högre hyresbortfall än budgeterat, högre kostnader för fastighetsskötsel och externa tjänster samt högre räntekostnader och ränteintäkter. I mars förvärvade AB Tranåsbostäder två bolag vilka har en positiv effekt på helårsprognosen.

Moderbolaget Tranås Stadshus AB:s prognos är -0,9 mkr sämre budget vilket beror på högre räntekostnader än budget.

DRIFTREDOVISNING PER BOLAG (Mkr)	Budget 2024	Prognos	Prognos i % av budget	Diff
Tranås Stadshus AB	5,1	6,0	117,6%	-0,9
AB Tranåsbostäder	-6,5	-6,5	100,0%	0,0
Tranås Energi AB	-17,4	6,0	-34,5%	-23,4
ÅRETS RESULTAT BOLAGSKONCERN (före skatt och bokslutsdispositioner)	-18,8	5,5	-29,3%	-24,3

I tabellen ovan i kolumnerna Budget 2024 och Prognos avser minus intäkter. I kolumnen Diff avser minus en negativ budgetavvikelse.

4.5.2 Investeringar

Stadshuskoncernen har en investeringsbudget på 381 mkr. Prognosen är att mer än budgeten (402 mkr) kommer att nyttjas. Anledningen till budgetöverskridandet är investeringar i de bolag AB Tranåsbostäder förvärvade i mars. Bland de större projekten för AB Tranåsbostäder finns Junkaremålsskolan och Granelundsskolan, samt fördelningsstation i Glansås för Tranås Energi AB.

INVESTERINGAR (Mkr)	Budget 2024	Prognos	Utfall i % av budget	Skillnad budget och prognos, mkr
AB Tranåsbostäder	333,0	350,0	105%	-17,0
Tranås Energi AB	48,0	52,0	108%	-4,0
SUMMA BOLAGEN	381,0	402,0	106%	-21,0

5. Medarbetare

Nyckeltal utfall	Kvinnor 2024-10	Män 2024-10	Totalt 2024-10	Totalt 2023-10
Antal anställda (st)*	1 303	360	1 663	1 675
Andelen heltidsanställda (%)*	74,9	94,44	79,13	81,31
Sjukfrånvaro total (%)**	6,74	4,22	6,14	6,41
Sjukfrånvaro kort (dag 2-14) (%)**	2,45	1,72	2,27	2,4
Sjukfrånvaro lång (>181 dagar) (%)**	2,32	1,39	2,09	2,15
Kostnad för sjukfrånvaro (mkr)**			8,441	9,294
Kostnad för övertid (mkr)**			5,408	5,296

*Per aktuell månad

**För perioden 2024-01-01 till och med aktuell månad

I jämförelse med oktober 2023 har antalet medarbetare per sista oktober 2024 minskat med 12 personer. Störst minskningen har barn- och utbildningsförvaltningen (-11). Inom de andra förvaltningarna finns marginella skillnader i antal anställda i jämförelse med samma tidpunkt 2023.

I jämförelse med årsskiftet har antalet anställda totalt sett minskat med 15 personer.

Den totala sjukfrånvaron har till och med oktober 2024 minskat med 0,27 procentenheter jämfört med samma period 2023. Även den korta och längre sjukfrånvaron ligger lägre jämfört med samma period 2023. Denna effekt syns också i kommunens totala kostnad för sjukfrånvaro hittills under 2024 jämfört med samma period 2023. Total kostnad för övertid ligger lite högre än för samma period 2023.